
Maakuntahallitus

Aika 23.02.2026 klo 08:30 -

Paikka Läsnäkokous Uudenmaan liitto, Esterinportti 2 B, Helsinki

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
17	Kokouksen järjestäytyminen	3
18	Asiantuntijoiden läsnäolo kokouksessa	4
19	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	5
20	Talouden ajankohtaiskatsaus	6
21	Luottamushenkilöiden matkamääräykset	7
22	Viranhaltijoiden päätökset	8
23	Johtajien antamat lausunnot	10
24	Valmistuneet julkaisut	11
25	Kokousaikataulu tiedoksi	12
26	Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenen ja varajäsenen nimeäminen: Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus	13
27	Vaalien valmistelutoimikunnan jäsenen vaihtuminen: Matilda Holmström Laura Fagerlundin tilalle	15
28	Lausunto Porvoon keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaavaaluonnoksesta	17
29	VISIO-vaihemaakuntakaavaaluonnoksen asettaminen nähtäville	29
30	Kasvu- ja vientimaakuntien aluekehittämiskeskustelut 2026	31

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Limnell Jarno	Puheenjohtaja	
	Kaukola Ulla	I varapuheenjohtaja	
	Modig Silvia	II varapuheenjohtaja	
	Choudhry Tanveer	Jäsen	
	Diarra Fatim	Jäsen	
	Elo Tiina	Jäsen	
	Haapaniemi Timo	Jäsen	
	Kasonen Mika	Jäsen	
	Kauste Mikki	Jäsen	
	Korpinen Laura	Jäsen	
	Lackman Taina	Jäsen	
	Laine Pekka	Jäsen	
	Laitasalo-Kekkonen Anni	Jäsen	
	Lohikoski Juhani	Jäsen	
	Rautava Risto	Jäsen	
	Sigfrids Frida	Jäsen	ilmoittanut esteen
Muu	Arajärvi Pentti	Maakuntavaltuuston pj	
	Holopainen Mari	Maakuntavaltuuston I vpj	
	Karhuvaara Arja	Maakuntavaltuuston II vpj	
	Haimala Timo	Strateginen varajäsen	
	Haukkamäki Vilja	Strateginen varajäsen	
	Laukkanen Erkki	Strateginen varajäsen	
	Maukonen Mikko	Strateginen varajäsen	
	Sigberg Björn	Strateginen varajäsen	
	Telén Tuija	Esittelijä	
	Venäläinen Eero	Aluekehitysjohtaja	
	Siivola Mari	Aluesuunnittelujohtaja	
	Isokangas Liisa	Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Myllymäki Mikko	Yhteysjohtaja	
	Suursalmi Tero	Lakimies	
	Aalto Milla	Viestinnän asiantuntija	

Maakuntahallitus

23.02.2026

17

Kokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallitus 23.02.2026

Esittelijän päätösesitys

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- toteaa, että kyseessä on maakuntavaltuuston 2.9.2025 § 19 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet,
- valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa (Pekka Laine ja Frida Sigfrids).

Kokouksen päättymisen jälkeen maakuntahallitus saa henkilöstön edustajien ajankohtaiset terveiset. Tälle tapaamiselle on varattu aikaa noin puoli tuntia.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

23.02.2026

18
Asiantuntijoiden läsnäolo kokouksessa

Maakuntahallitus 23.02.2026

Selostus

Uudenmaan liiton hallintosäännön 114 § mukaan toimitella voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää myöntää tähän kokoukseen läsnäolo- ja puheoikeuden seuraavasti:

- 29 §; kaavoituspäällikkö Ilona Mansikka

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

23.02.2026

19

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 23.02.2026

Selostus

Maakuntajohtaja esittelee kokouksessa katsauksen ajankohtaisista asioista:

- EU-edunvalvonnan ajankohtaiset asiat
- Liikennehankkeiden priorisoinnin aikataulu
- Muut ajankohtaiset asiat

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

23.02.2026

20

Talouden ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 23.02.2026

44/02.01.01.00/2026

Selostus

Hallintojohtaja esittelee kokouksessa talouden toteuman ajankohtaiskatsauksen.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä talouden ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Oheismateriaali

Talouden ajankohtaiskatsaus, MHS 23.2.2026

Maakuntahallitus

23.02.2026

21**Luottamushenkilöiden matkamääräykset**

Maakuntahallitus 23.02.2026

Selostus

Uudenmaan liitto on jäsenenä useissa kansainvälisissä verkostoissa. Verkostotyön lisäksi edunvalvontatyötä tehdään myös muissa kansainvälisissä tapaamisissa ja seminaareissa. Osa kansainvälisistä luottamus- tai edustustehtävistä ovat luonteeltaan poliittisia.

Matkamääräykset

Matkustajan nimi	Tarja Kantola
Määränpää	Puola, Gdynia
Alkupäivä	10.3.2026
Loppupäivä	11.3.2026
Matkan syy	BSSSC Boardin kokous
Kustannukset	n. 600 euroa

Matkustajan nimi	Jarno Limnell
Määränpää	Bryssel, Belgia
Alkupäivä	30.3.2026
Loppupäivä	30.3.2026
Matkan syy	EMA-verkoston kokous ja komission vpj Fitton tapaaminen
Kustannukset	n. 800 euroa

Asian tausta:

Uudenmaan liiton nimissä matkustettaessa myös luottamushenkilöillä tulee olla voimassaoleva matkamääräys. Sovittu toimintatapa on, että luottamushenkilöiden matkamääräykset antaa maakuntahallitus.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa matkamääräykset yllä selostusosassa kuvatulla tavalla.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

23.02.2026

22

Viranhaltijoiden päätökset

Maakuntahallitus 23.02.2026

Selostus

Uudenmaan liiton viranhaltijapäätökset ovat luettavissa kolmen kuukauden ajan verkkosivuillamme osoitteessa

https://uml10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=official_frames

Edellisen maakuntahallituksen esityslistan lähettämisen jälkeen on tehty seuraavat viranhaltijoiden päätökset:

Päätökset, joissa otto-oikeuden käyttöaika kulunut umpeen

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi
Aluekehitysjohtaja	§ 2/2026 27.1.2026	BCCRResearch -tietokantalisenssien uusiminen vuodelle 2026	Hankintapäätös

Yksikään maakuntahallituksen jäsen, eikä maakuntajohtaja ole määräajan kuluessa ilmoittanut halustaan tuoda yllä listattuja viranhaltijapäätöksiä maakuntahallituksen otto-oikeusharkintaan, joten päätökset voidaan merkitä tiedoksi.

Päätökset, joissa otto-oikeuden käyttöaika jäljellä

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Aluekehitysjohtaja	§ 4/2026 9.2.2026	Spinbase -portaalin käyttäjälisenssin uusiminen vuodelle 2026	Hankintapäätös	2.3.2026

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Aluesuunnittelujohtaja	§1/2026 11.2.2026	Asiantuntijapalvelun hankinta: Kaavajuridinen konsultointi maakuntakaavoituksen oikeudellisia kysymyksiä sekä lakiuudistuksiin liittyvää edunvalvontaa koskien	Hankintapäätös	5.3.2026

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä alaistensa viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja
- ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan esityslistalla mainittuihin päätöksiin.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

23.02.2026

23

Johtajien antamat lausunnot

Maakuntahallitus 23.02.2026

Selostus

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Liitteet

- Liite 1 Lausunto luonnoksesta luonnonsuojelulain muuttamiseksi, ennallistamissuunnitelma ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen
- Liite 2 Lausunto alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta
- Liite 3 Lausunto Espoon Koskelonniityn asemakaavaehdotuksesta (714700)
- Liite 4 Lausunto Båsastranden asemakaavamuutos, ehdotusvaihe, Raasepori
- Liite 5 Lausunto Sipoo Söderkullan kaavarungon ehdotuksesta
- Liite 6 Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka koskee Vantaan Energian hiilidioksidin talteenottoa, siirtoa ja välivarastointia
- Liite 7 Lausunto ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta Helen Sähköverkko Oy:n hankkeeseen 400 kV maanalainen voimakaapeli ja kalliotunnelin louhinta
- Liite 8 Vastine Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 13.8.2025

Maakuntahallitus

23.02.2026

24**Valmistuneet julkaisut**

Maakuntahallitus 23.02.2026

Selostus

Helsinki-Uusimaa, a Region of Solutions – Pioneer in Finland, Forerunner in Europe. Helsinki-Uusimaa Regional Programme 2026–2029.
Uudenmaan liiton julkaisu A 62 - 2026

Kaikki Uudenmaan liiton julkaisut:
<https://uudenmaanliitto.fi/julkaisut/>

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi valmistuneet julkaisut.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

23.02.2026

25

Kokousaikataulu tiedoksi

Maakuntahallitus 23.02.2026

Selostus

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 30.3.2026 klo 8.30-10.30, **strateginen kokous** (tilinpäätöskokous), kuntavierailu Porvoo (Muutosesityksen peruste: puheenjohtaja estynyt osallistumaan 30.3.2026)
 - **Muutosesitys:**
 - Kokous 30.3.2026, Kokous Pasilassa, kuntavierailu Porvooseen toteutetaan toisena ajankohtana
 - **Muutosesitys 2 (varavaihtoehto):**
 - Kokous 23.3.2026, Kokous Pasilassa, kuntavierailu Porvooseen toteutetaan toisena ajankohtana
- 13.4.2026 aamukoulu klo 8.30-10.30
 - aiheena liikennehankkeet ja hallitusohjelmataavoitteet
- 27.4.2026 klo 8.30-10.30
- 11.5.2026 aamukoulu klo 8.30-10.30 **UUSI AJANKOHTA**
 - aiheena maakuntaohjelmaa täydentävät tiekartat
- 25.5.2026 klo 8.30-10.30, strateginen kokous
- 15.6.2026 klo 8.30-10.30
- 24.8.2026 klo 8.30-10.30
- 28.9.2026 klo 8.30-10.30
- 12.10.2026 aamukoulu klo 8.30-10.30
- 26.10.2026 klo 8.30-10.30
 - Kokous kuntavierailuna, Kirkkonummi
 - Lounas klo 10.30-11.30
 - Kokouksen jälkeen joku vierailukohde klo 11.30-13.30
- 23.11.2026 klo 8.30-10.30, strateginen kokous
- 14.12.2026 klo 8.30-10.30

Muut kokoukset tiedoksi

Seuraavat **maakuntavaltuuston** kokoukset

- 9.6.2026 klo 10.00
- 8.12.2026 klo 10.00

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous

- 24.2.2026 klo 13-15.30

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

23.02.2026

26**Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenen ja varajäsenen nimeäminen: Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus**

Maakuntahallitus 23.02.2026

399/00.00.00.01/2025

Selostus

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on kuntien, valtion sekä työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjen yhteistyöelin, jonka tehtävänä on yhteensovittaa alueellisia kehittämistoimia.

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimenpanosta (756/2021) § 19-20.

Yhteistyöryhmässä on oltava kattavasti edustettuna alueen kunnat ja maakunnan liitto, ohjelmia rahoittavat valtion viranomaiset ja muut tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot ja alueen kehittämisen kannalta keskeiset tehot kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt ja muut kansalaisyhteiskuntaa edustavat järjestöt.

Maakuntahallitus on asettanut maakunnan yhteistyöryhmän kuluvalle toimikaudelle kokouksessaan 24.11.2025. Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus, joka on edustettuna maakunnan yhteistyöryhmässä, on aloittanut toimintansa 1.1.2026.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää valita maakunnan yhteistyöryhmään Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen edustajana jäseneksi Eija Mannisenmäen Niina Lambergin (Hämeen ELY-keskus) tilalle ja varajäseneksi Niina Lambergin Juho Wuorisen (Hämeen ELY-keskus) tilalle.

MYR:n kokoonpanon tulee täyttää naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n 1 momentin ehto, jonka mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Kiintiösäännös koskee erikseen sekä varsinaisia että varajäseniä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää valita maakunnan yhteistyöryhmään

- uudeksi jäseneksi Eija Mannisenmäen Niina Lambergin tilalle ja
- uudeksi varajäseneksi Niina Lambergin Juho Wuorisen tilalle.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Ulla-Mari Karhu

Täytäntöönpano:

Päätösote: uusi jäsen ja uusi varajäsen

Maakuntahallitus

23.02.2026

27

Vaalien valmistelutoimikunnan jäsenen vaihtuminen: Matilda Holmström Laura Fagerlundin tilalle

Maakuntahallitus 23.02.2026

Selostus

Uudenmaan vaalien valmistelutoimikunnan tehtävänä on valmistella Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen ja tarkastuslautakunnan valintaa perussopimuksen 11§:n mukaisesti. Lisäksi toimikunnalle voidaan osoittaa myös muita tehtäviä.

Vaalien valmistelutoimikunta avustaa muun muassa suhteellisuusperiaatteen ja tasa-arvolain vaatimusten yhteensovittamisessa toimielinten valinnan tueksi. Toimikunnan tulee ylläpitää vaalilastointiin liittyviä tiedostoja. Toimikunta voi ottaa myös muita asioita käsiteltäväkseen.

Toimikunnan jäseniksi ja varajäseniksi on nimetty niiden puolueiden edustajat, joilla on edustus Uudenmaan liiton maakuntahallituksessa. Pääsääntöisesti niin kutsutun virka-aseman nojalla nimettävä jäsen on Uudeltamaalta ja henkilökohtainen varajäsen Helsingistä. Käytännössä jäseniksi nimetyt ovat olleet piirien toiminnanjohtajia tai vastaavia tehtäviä hoitavia. Puheenjohtajana toimii maakunnan liiton alueen suurimman poliittisen ryhmän edustaja ja varapuheenjohtajana toiseksi suurimman ryhmän edustaja. Toimikunta voi kokoontua siten, että sekä jäsen että varajäsen osallistuvat kokouksiin. Toimikunta voi kutsua kokouksiinsa myös ulkopuolisia asiantuntijoita ja erityisistä syistä myös muiden poliittisten ryhmien edustajia.

Vaikka kyseessä ei ole kuntalain 30 § tarkoittama toimikunta, vaalien valmistelutoimikunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiot Uudenmaan liiton palkkiosäännön mukaan.

Maakuntahallitus on nimennyt vaalien valmistelutoimikunnan toimikaudelle 2025–2028 kokouksessaan 16.12.2024 § 174. Tämän jälkeen toimikuntaan voidaan tehdä jäsen- ja varajäsenmuutoksia piirijärjestöiltä tulleiden esitysten perusteella.

Vaalien valmistelutoimikuntaan on nimetty puolueiden piirijärjestöjen ehdottamat seuraavat henkilöt:

Jäsen	Alue, puolue	Varajäsen	Alue, puolue
Janne Pesonen, pj.	Uusimaa, kok	Jenny Nyman Ahokas	Helsinki, kok
Jouni Gustafsson vpj.	Uusimaa, sdp	Tuomas Finne	Helsinki, sdp
Annielina Toikander	Uusimaa, vihr	Anna Hyödynmaa	Helsinki, vihr
Jari Immonen	Uusimaa, ps	Elias Nummelin	Helsinki, ps
Matilda Holmström	Uusimaa, rkp	Anna Strömberg	Helsinki, rkp
Toni Asikainen	Uusimaa ja	Jari Heiskanen	Uusimaa ja

	Helsinki, vas		Helsinki, vas
--	---------------	--	---------------

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- myöntää Laura Fagerlundille eron vaalien valmistelutoimikunnasta ja
- valita uudeksi jäseneksi Matilda Holmströmin.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas
Asiantuntija Janne Tamminen

Täytäntöönpano:

Päätösote: uusi jäsen

Maakuntahallitus

23.02.2026

28

Lausunto Porvoon keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaavaluonnoksesta

Maakuntahallitus 23.02.2026

321/06.02.00/2022

Tiivistelmä

Porvoon keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaava on valmisteluvaiheessa (kaavaluonnos). Osayleiskaavaluonnoksessa on hyvin tuotu esiin ja otettu huomioon kaavatyötä ohjaavan Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan tavoitteet ja kaavaratkaisut. Osayleiskaavan jatkovalmistelussa huomioon otettavia näkökulmia on tuotu lausunnossa esiin teemoittain, sekä yhteenvetona lausunnon lopussa. Kaava-alueeseen kohdistuu lukuisia, maakuntakaavassa osoitettuja valtakunnallisia, maakunnallisia ja/tai seudullisia intressejä.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian vireilletulo

Porvoon kaupunki/ kaupunkisuunnittelu pyytää lausuntoa Porvoon keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaavaluonnoksesta 27.2.2026 mennessä.

Kaava-aineisto on saatavilla Porvoon kaupungin verkkosivuilla: [Linkki osayleiskaava-aineistoon](#)

Asian tausta

Kaava-alueen sijainti ja laajuus

Osayleiskaava kattaa Porvoon kaupunkimaisesti rakennetun alueen, kaupunkitaajaman, sekä sen ympärillä olevan kehysalueen. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 134 km², josta maapinta-ala on 115 km² ja vesipinta-ala 19 km². Alueella asuu noin 40600 asukasta, joka on lähes 80 % koko Porvoon väestöstä

Kaavan tavoitteet ja vaiheet

Porvoon keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaavan laatiminen on valmisteluvaiheessa. Osayleiskaavassa ratkaistaan, miten keskeisten kaupunkialueiden maankäyttöä kehitetään seuraavan 25 vuoden aikana. Kaavaratkaisussa varaudutaan mm. 15 000 uuteen asukkaaseen ja väestörakenteen muutoksista johtuvaan asuntotarpeen kasvuun sekä mahdolliseen Itärataan.

Yleiskaavatyö alkoi vuonna 2021 strategian uudistamisen rinnalla. Valtuuston hyväksymä strategia asetti lähtökohdat ja tavoitteet osayleiskaavalle, jotka kirjattiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) (nähtävillä ja kommentoitavana 3.5.-13.6.2021).

Vuonna 2021 laadittiin kuusi alustavaa rakennemallia, joita edelleen työstettiin neljäksi erilaiseksi rakennemallivaihtoehdoksi. Rakennemallien vaikutuksia arvioitiin yleispiirteisesti, muun muassa suhteessa Porvoon strategiaan ja maakuntakaavaan. Arvioinnin perusteella parhaaksi rakennemallivaihtoehdoksi nousi vaihtoehto "Kaksi asemaa – yksi kaupunki", toiseksi parhaana nähtiin vaihtoehto "Uudet naapurit" (Linkki: [Esitys rakennemalleista](#)). Rakennemallivaiheesta kaavatyön taustaksi tarkennettiin tavoitteellinen rakennemalli "Unelmien Porvoo 2050".

Käynnissä olevan valmisteluvaiheen jälkeen osayleiskaavaluonnos työstetään kaavaehdotukseksi, jonka arvioidaan valmistuvan syksyllä 2026. Nyt osayleiskaavan valmisteluvaiheessa lausunnoilla on vielä kolme kaavaluonnosvaihtoehtoa johtuen Itäradan suunnittelun keskeneräisyydestä. Osayleiskaavaluonnosvaihtoehdot eivät kuitenkaan Itäradan mahdollisen aseman sijantia lukuun ottamatta merkittävästi poikkea toisistaan. Kun radan suunnittelu etenee, voidaan myös osayleiskaavaratkaisua muokata edelleen tarkentuneet radan ja aseman suunnitteluratkaisut huomioon ottaen.

Kaavatilanne

Yleis- ja asemakaavat

Suurimmalla osalla suunnittelualueella on voimassa Porvoon keskeisten alueiden osayleiskaava (hyv. 2004, voimaan 2006). Kaava-alueen länsi- ja pohjoisosassa on voimassa kylien ja haja-asutusalueiden osayleiskaava (1996). Nyt laadittavana oleva osayleiskaava tulee korvaamaan suunnittelualueellaan nykyiset voimassa olevat yleiskaavat. Osayleiskaava-alueella on voimassa ja valmistelussa lukuisia asemakaavoja.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa (alueidenkäyttölaki 32§).

Suunnittelualueutta koskee syksyllä 2020 hyväksytty ja keväällä 2023 lainvoiman saanut Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuutta. Myös 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu on alueella voimassa, mutta se ei ole kyseessä olevan osayleiskaavan kannalta relevantti.

Osayleiskaavan suunnittelualue on laaja ja monimuotoinen, joten lukuisat maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset ohjaavat yleiskaavan laatimista. Koska kyseessä on keskeisen kaupunkialueen osayleiskaava maakuntakaavan osalta korostuvat erityisesti kestävä yhdyskuntarakennetta, keskuksen tukemista, kestävä liikkuksen edistämistä, palveluiden saavutettavuutta, ilmastoa sekä ympäristön erityispiirteiden ja arvojen turvaamista koskevat tavoitteet ja yleiset suunnittelumääräykset.

Kaava-alueeseen kohdistuu useita maakuntakaavassa osoitettuja valtakunnallisia, maakunnallisia ja/tai seudullisia intressejä. Maakuntakaavan yleisten suunnittelumääräysten lisäksi alueen osayleiskaavoitusta ohjaavat- seuraavat maakuntakaavamerkinnot määräyksineen:

- keskustatoimintojen alue, keskus
- taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke

- uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät tiet
- liityntäpysäköintialueet, joukkoliikenteen vaihtopaikat
- satama
- pääradan ohjeellinen linjaus, pitkällä aikavälillä toteutettavan pääradan ohjeellinen linjaus
- kaupan alueita
- arvokkaita luontokohteita (suojelualueita, Natura 2000)
- viheryhteystarvemerkitöjä
- virkistysalueita
- kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita
- pohjavesialue
- teknisen huollon verkostot
- Kilpilahden suojavyöhyke
- laivaväylä

[Linkki maakuntakaavan karttapalveluun](#)

[Linkki maakuntakaavan Merkinnät ja määräykset -asiakirjaan](#)

Uudenmaan liiton aiemmat lausunnot

Uudenmaan liitto antoi lausunnon osayleiskaavatyön rakennemallivaiheessa vuonna 2021. Lausunnossa nostettiin esiin mm. seuraavia näkökulmia:

- Kolmen rakennemalleista nähtiin pitkälti mukailevan maakuntakaavan keskeisiä suunnitteluperiaatteita, mutta yhdyskuntarakennetta hajauttavaa mallia pidettiin maakuntakaavan vastaisena.
- Rakennemallityössä käytetyt ja Tilastokeskuksen väestöennusteet eroavat toisistaan. Uudenmaan liitto piti hyvänä, että herkkyytstarkasteluista oli tehty eri vaihtoehtoja ja katsoi, että erilaiset ennusteet on tärkeä huomioida myös kaavan jatkosuunnittelussa.

Ehdotus lausunnoksi

Osayleiskaavan suhde maakuntakaavan keskeisiin lähtökohtiin ja tavoitteisiin

Kaavaselostuksessa on selkeästi kuvattu, miten osayleiskaava toteuttaa sitä ohjaavaa maakuntakaavaa.

Kaavan taustalla oleva rakennemalli ja osayleiskaavan tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet ovat hyvin linjassa maakuntakaavan kanssa: kaavaratkaisu korostaa keskustan elinvoimaa ja uuden rakentamisen ohjaamista olevan infrastruktuurin ja palveluiden äärelle olemassa olevaa kaupunkirakennetta hyödyntäen ja tiivistäen, samalla vihervestoston yhtenäisyydestä ja saavutettavuudesta huolehtien. Kaavassa myös mm. varaudutaan Itäraataan, otetaan huomioon merkittävät luonto- ja kulttuuriympäristöarvot sekä etsitään keinoja ilmastotavoitteiden saavuttamiselle.

Osayleiskaavasta on tässä vaiheessa laadittu kolme vaihtoehtoista luonnosta johtuen Itäradan suunnittelun keskeneräisyydestä. Eri kaavaluonnosvaihtoehtojen eroja ja vaikutuksia on kuvattu selostuksessa

melko suppeasti. Ratkaisu on perusteltu, sillä osayleiskaavaluonnosta on tarkoitus työstää edelleen kaavaehdotukseksi ratalinjausvaihtoehdon tarkentuessa, ja koska keskeisen kaupunkialueen kehittämisen kokonaisratkaisu ei ole riippuvainen Itäradan toteutumisesta. Olevaa rakennetta hyödyntävä ja täydennysrakentamista ja keskustan kehittämistä painottava kaavaratkaisu on toimiva myös nykyiseen liikennejärjestelmään tukeutuvana, ilman merkittäviä uusia liikenneratkaisuja – siis myös ilman Itärataa ja Porvoon asemaa.

Alue- ja yhdyskuntarakenne

Kaikki kolme osayleiskaavaluonnosvaihtoehtoa ovat yhdyskuntarakenteen kehittämisen osalta maakuntakaavan mukaisia. Keskus ja asumisen alueet mukailevat maakuntakaavaratkaisua (maakuntakaavassa keskus & taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke).

Mahdollisen Itäradan aseman sijoittumisen osalta vaihtoehto 3 tuo Kuninkaanportin alueelle jonkin verran enemmän uutta maankäyttöä (TP-1, työpaikka-alue) kuin kahdessa muussa vaihtoehdossa, mutta asumisen vyöhyke painottuu kaikissa vaihtoehdoissa moottoritien eteläpuolelle maakuntakaavan mukaisesti.

Kaavaratkaisu painottaa täydennysrakentamista ja tukeutumista jo olemassa olevaan infrastruktuuriin. Kokonaan uusia yhdyskuntarakennetta laajentavia asumisen alueita on osoitettu suhteellisen vähän. Kaavaselostuksessa on tuotu esiin vaiheistuksen periaatteita, jotka korostavat olevan rakenteen kehittämisen ensisijaisuutta ja kasvuennusteiden epävarmuutta.

Täydennysrakentamisen mahdollisuuksien kartoittamiseksi kaavan taustaksi on laadittu selvitys omakotialueiden täydennysrakentamispotentiaalista. Tämä lähestymistapa toteuttaa erinomaisella tavalla maakuntakaavan tavoitteita hyödyntää jo olemassa olevien rakennettujen alueiden potentiaalia uuden rakentamisen sijoittamisessa. Vanhemmat alueet voivat sijaita edullisesti yhdyskuntarakenteessa ja niillä on valmiina tarvittava infrastruktuuri. Selvityksen perusteella täydennysrakentamiselle on osayleiskaava-alueella merkittävää potentiaalia. Soveltuvimmat alueet on osoitettu osayleiskaavaluonnoksessa omalla merkinnällään.

Kaavassa on myös pohdittu yhdyskuntarakenteen kehittämistä olemassa olevien rakennettujen alueiden käyttötarkoitusta muuttamalla: kaavaluonnoksessa on osoitettu joitakin maankäytön muutosalueita, jotka ovat muutettavissa asumiseen kun niiden nykyinen käyttö (palvelut) päättyy.

Jonkin verran on osoitettu nykyisen yhdyskuntarakenteen jatkoksi myös kokonaan uusia osa-alueita asumiselle. Niihin liittyen selostuksessa todetaan, että mikäli täydennysrakentaminen onnistuu hyvin ja/tai väestönkasvu jää ennakoitua vähäisemmäksi, ei kaikkia uusia alueita tarvitse ottaa rakentamiskäyttöön 2050 mennessä.

On erinomaista, että kaavatyössä on painotettu olevan rakenteen hyödyntämisen ensijaisuutta ja alueiden toteuttamisen vaiheistusta sekä otettu huomioon tulevaisuuden epävarmuustekijöitä. Kaavaselostuksesta nämä kannatettavat periaatteet tulevat selkeästi ilmi. Kaavamääräyksiä olisi kuitenkin vielä hyvä tältä osin täydentää ja ohjausvaikutusta vahvistaa.

Väestö, skenaariot

Porvoon asukasluku vuoden 2024 lopussa oli noin 51 700. Kaavaselostuksessa on mainittu Porvoon väestökehityksen tietolähteitä, mutta ei Uudenmaan väestö- ja työpaikkaprojektioita vuoteen 2060 (Uudenmaan liitto 2025, [linkki](#)). Uudenmaan liiton projektiovaihtoehdoissa Porvoon väkiluvun ennakoidaan vaihtelevan 47 000 ja 63 000 välillä vuoteen 2050 mennessä. Kaikissa vaihtoehdoissa nettomuutto on positiivinen, mutta luonnollinen väestönmuutos negatiivinen.

Kaavaratkaisussa varaudutaan 15 000 uuteen asukkaaseen sekä myös väestörakenteen muutoksista johtuvaan asuntotarpeen kasvuun. Osayleiskaavan tavoitteet ja tarkoitus huomioiden varautuminen ennakoituakin suurempaan kasvuun voi olla perusteltua kunhan huolehditaan, että rakentamisen ohjaaminen nojaa kestävän yhdyskuntarakenteen periaatteisiin ja resurssiviisaaseen maankäyttöön.

On hyvä, että eri skenaariot ja tulevaan kehitykseen liittyvät epävarmuustekijät on tuotu selkeästi esiin ja niitä on otettu huomioon. rakentamisen sijoittamisen vaiheistuksen suunnittelussa.

Liikenne, saavutettavuus

Osayleiskaavassa liikkumisen kehitystä on tarkasteltu monipuolisesti ja perusteellisesti eri kulkutapojen näkökulmasta. Autoliikenteen, joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn nykytila ja kehitysnäkymät on selvitetty kattavasti, mikä luo hyvän pohjan tasapainoiselle ja kestäväälle liikennejärjestelmälle. Kaavaratkaisu sisältää myös konkreettisia ja selkeitä ratkaisuja kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi, mikä tukee kestävien kulkutapojen aseman vahvistumista arjen liikkumisessa.

Täydentyvä ja tiivistyvä kaupunkirakenne parantaa olennaisesti joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä sekä palvelutason kehittämismahdollisuuksia. Asumisen ja työpaikkojen sijoittuminen joukkoliikenteen kannalta edullisille alueille tukee joukkoliikenteen käyttöä ja vähentää henkilöautoriippuvuutta pitkällä aikavälillä.

Itärata on osoitettu osayleiskaavavaihtoehtoissa alustavan yleissuunnitelman kaikkien tarkasteltujen linjausvaihtoehtojen osalta. Itäradan hankeyhtiö on kuitenkin valinnut jatkosuunnittelun lähtökohdaksi Kuninkaanportin kautta kulkevan linjausvaihtoehdon. Ratalinjausten ympäristövaikutusten arviointimenettely on vielä kesken, eikä lopullisia johtopäätöksiä ole toistaiseksi tehty.

Uudenmaan liitto katsoo, että osayleiskaavaa tulisi jatkovaiheissa tarkentaa siten, että siihen osoitetaan jatkosuunnitteluun valittu linjausvaihtoehto, mikäli käynnissä olevan YVA-menettelyn johtopäätökset puoltavat kyseistä ratkaisua. Tämä selkeyttäisi kaavan ohjausvaikutusta ja parantaisi edellytyksiä Itäradan yhteensovittamiselle muun yhdyskuntarakenteen ja maankäytön kehittämisen kanssa.

Kauppa

Maakuntakaavassa Kuninkaanportti ja Tarmola on osoitettu kaupan alueina, jotka on tarkoitettu pääasiassa tilaa vievää kauppaa varten.

Kaupan alueille on maakuntakaavassa osoitettu enimmäismitoitus, joka on Kuninkaanportin alueella 125 000 k-m² ja Tarmolassa 100 000 k-m². Porvoon yleiskaavassa kyseisille alueille osoitetut enimmäismitoitukset ovat maankuntakaavan mukaisia.

Maakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alarajat Porvoossa ovat seuraavat, ellei selvitysten perusteella muuta osoiteta: Keskustahakuinen kauppa (päivittäistavaran kauppa ja muun erikoistavaran kauppa) 10 000 k-m², paljon tilaa vaativa erikoistavaran kauppa 10 000 k-m².

Yleiskaavassa merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön alarajat ovat maakuntakaavassa esitettyä suuremmat. Yleiskaavan alarajat on osoitettu perustuen Kaupan palveluverkkoselvitykseen (2023) ja päivitettyyn kaupan palveluverkkoselvitykseen (2025). Erikoiskaupassa ja laajan tavaravalikoiman kaupassa alaraja on Tarmolassa ja Kuninkaanportissa 15 000 k-m². Päivittäistavarakaupan osalta raja on Tarmolassa 10 000 k-m², lisäksi KM-1 -alueen kaavamääräyksen mukaan mitoitus tulee jakaa usealle toimijalle. Kuninkaanporttia koskevan KM-2 -alueen määräyksen mukaan alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan suuryksikköä tai myymäläkeskittymää.

Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu KM-3-kohdemerkintä Gammelbackaan, Kevätkumpuun, Ölstensiin, Haikkooseen ja Hattulaan. Näille alueille saa sijoittaa paikallisesti merkittävää vähittäiskauppaa yhteensä enintään 10 000 k-m². Alueet sijoittuvat maakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle, ja yleiskaavamääräyksessä esitetty seudullisuuden alaraja on maakuntakaavan mukainen.

Uudenmaan liitto toteaa, että yleiskaavan kaupan ratkaisu vaikuttaa perustellulta. Ratkaisu pohjautuu maakuntakaavaan tai ajantasaisiin selvityksiin.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Osayleiskaava-alueelle sijoittuu maakuntakaavassa osoitettuja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden alueiden merkintöjä. Maakuntakaavan määräykset edellyttävät, että erityiset arvot on turvattava yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Alueella sijaitsee runsaasti myös muita kuin maakuntakaavakartalla osoitettuja arvokohteita, kuten muinaisjäännöksiä.

Erityisiä maisema- ja/tai kulttuuriympäristöarvoja sisältävät alueet ja kohteet on osoitettu osayleiskaavaluonnoksessa ja erityisten arvojen turvaamiseksi on annettu määräyksiä (yleiset suunnittelumääräykset). Ne edellyttävät myös neuvottelemaan ja/tai pyytämään lausuntoa museoviranomaiselta alueita koskevia toimenpiteitä suunniteltaessa.

Maakuntakaava on kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja koskien otettu asianmukaisesti huomioon osayleiskaavatyössä.

Viherrakenne, luontoarvot, ekologiset yhteydet, virkistys

Osayleiskaavan viheryhteystarvemerkinnot sijoittuvat Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa osoitettuihin sijainteihin, minkä lisäksi osayleiskaavassa on osoitettu täydentäviä yhteystarpeita taajamarakenteen sisälle ja Itäradan maanpäällisen linjausvaihtoehdon

varalle. Viherysteystarpeen merkinnällä ei kuitenkaan ole määräystä, joka ohjaisi yksityiskohtaisempaa suunnittelua esimerkiksi yhteyden tavoitteellisen leveyden ja laadun osalta. Erityisesti liikenneväylien poikki osoitettujen yhteyksien toteuttamisen mahdollisuuksia on tarpeen arvioida jatkosuunnittelussa. Yleiskaavatasolla tärkeimmät viheryhteydet on syytä osoittaa tarkoitukseen soveltuvina aluevarauksina, jotta niiden säilyminen ja toteuttaminen voidaan mahdollisimman hyvin turvata.

Osayleiskaava-alueelle on Uusimaa-kaavassa osoitettu laajempia virkistysalueita sekä virkistyskäytön kohdealueita, joiden tarkempi sijainti ja laajuus määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Lisäksi virkistyskäytön edellytyksiä ohjataan maakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen määräyksellä. Osayleiskaavan merkinnät ja määräykset turvaavat alueen virkistyskäyttöedellytykset, niiden saavutettavuuden ja virkistysyhteydet maakuntakaavan edellyttämällä tavalla.

Maakuntakaavassa osoitetut suojelualuemerkinnät ovat osayleiskaavan suunnittelualueella lähes kokonaan toteutuneet luonnonsuojelualueina. Osayleiskaavaluonnoksen ratkaisu, joka osoittaa suojelualueina toteutuneet luonnonsuojelualueet ja joitain täydennyksiä arvoltaan valtakunnallisiksi tunnistetuista luontokohteista, vastaa maakuntakaavan merkintöjen tavoitetta. Lisäksi muiden merkintöjen kautta suojataan muita suunnittelualueen luontoselvityksessä (2022) tunnistettuja arvokkaita kohteita.

Tekninen huolto

Kaavassa ei ole osoitettu pohjavedenottoamoita, pohjavesikaivoja, pelastusasemia, sähköasemia eikä energialaitoksia. Kaavaselostuksessa todetaan, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa nämä yhdyskunnan toimivuuden kannalta tärkeät toiminnot tulee ottaa huomioon, ja varata niille riittävät alueet. Uudenmaan liitto pitää hyvänä ratkaisua olla esittämättä kriittisen infran kohteita ja alueita. Suunnittelumääräyksissä ei kuitenkaan ole annettu määräyksiä näiden toimintojen huomioimisesta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Uudenmaan liitto esittää, että yleisiä määräyksiä täydennetään tarvittavilta osin, jotta tarkoituksenmukainen ohjausvaikutus siirtyy asemakaavoitukseen ja muuhun tarkempaan suunnitteluun.

Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa on osoitettu runkovesijohdon ohjeellinen linjaus Helsingin ja Porvoon välillä. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa linjauksen toteuttamismahdollisuudet. Lisäksi yleisissä määräyksissä todetaan, että yhdyskuntateknisen huollon verkostojen ja laitosten toimintamahdollisuudet ja kehittämistarpeet tulee huomioida yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Osayleiskaavaluonnoksen aineistoissa ei mainita Helsingin ja Porvoon välistä runkovesiyhteyttä, eikä sitä ole otettu kaavassa huomioon. Uudenmaan liitto esittää, että Helsingin ja Porvoon välinen runkovesijohto huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

Energia

Osayleiskaavaluonnoksessa on osoitettu uusi Askola–Porvoo 110 kV-voimajohto yhteystarpeena. Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan reitin osoittamiselle ohjeellisena yhteytenä on olemassa vahvat perusteet. Uudenmaan liitto esittääkin, että Askola–Porvoo 110 kV yhteys esitetään

ohjeellisena yhteytenä noudattaen reittiä, jolle Kymenlaakson Sähkö on jo hakenut lunastuslupaa.

Ilmastovaikutukset ja hiilensidonta

Porvoon kaupungin tavoite on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että ilmasto on näkyvästi huomioitu osayleiskaavan tavoitteissa sisältäen yhdyskuntarakenteen, liikkumisen, viheralueet, energian sekä sopeutumisen tarpeet.

Kaavan ilmastovaikutukset on arvioitu pääosin laadullisesti, mutta liikenteen päästöjen ja maankäytön hiilinielujen ja -varastojen muutosten osalta myös laskennallisesti. Kaavaluonnosvaihtoehtojen ero ilmastopäästöihin selittyy Itäradan linjauksella ja aseman sijainnilla, mikä vaikuttaa liikennemääriin ja kulkumuotojakaumaan. Liikenteen päästövähennysten kannalta paras vaihtoehto on keskustan alle sijoittuva asema. Kaavaselostuksesta ei kuitenkaan käy yksiselitteisesti ilmi, miten itäradan toteutumatta jääminen vaikuttaisi liikenteen CO₂ -päästöihin.

Toinen merkittävä ilmastovaikutuksiin liittyvä epävarmuustekijä syntyy uuden rakentamisen tarpeesta ja sijoittumisesta täydennysrakentamisalueille ja kokonaan uusille alueille. Kaavan yleisten määräysten mukaisesti ”Uusi rakentaminen ohjataan ensisijaisesti olemassa olevan infrastruktuurin ja palvelujen äärelle.” Uutta rakentamista sallivien kaavakohteiden ja niitä koskevien määräysten perusteella ei ole kuitenkaan tehty eroa alueiden ensisijaisuudesta ja sen vaikutuksista esimerkiksi hiilinielujen ja -varastojen säilymiseen. Uuden rakentamisen sijoittumista on tarpeen perustella ja mahdollisuuksien mukaan ohjata ilmastovaikutusten näkökulmasta nyt esitettyä painokkaammin.

Kaavassa on annettu yleismääräys energiatehokkuuden edistämisestä, mikä käytännössä tarkoittaa, että toimintojen ja rakennusten sijoittamisessa ja alueellisia energiaratkaisuja tutkittaessa olisi selvitettävä energiatehokkaita, vähäpäästöisiä ja uusiutuvia energialähteitä käyttäviä ratkaisuja. Uudenmaan liitto esittää, että pelkän selvittämisen sijaan määräys ohjaisi hyödyntämään ilmaston kannalta kestäviä energiaratkaisuja. Lisäksi määräyksen ohjaavuutta voisi laajentaa esimerkiksi energian säästöön ja hukkalämpöjen hyödyntämiseen.

Ilmastomuutokseen sopeutumiseen varaudutaan kaavassa laaja-alaisesti mm. viherrakenteen merkinnöillä, yleismääräysten kautta sekä keskustavyöhykettä ja asuntoalueita koskevalla määräyksellä.

Osayleiskaavassa asetetaan tavoite vähintään 30 prosentin latvuspeittävydestä eri kaupunginosissa. Tavoitetta voisi kaava-aineistossa konkretisoida esimerkiksi esittämällä latvuspeittävyys nykytila. Jatkotyössä olisi myös hyvä varmistaa yhden ja saman tavoitearvon sekä määräyksen muotoilun toimivuus keskenään hyvin erilaisissa kaupungiosissa.

Ilmastovaikutusten arvioinnin tulee kaavaluonnosvaiheessa antaa riittävät tiedot kaavan vahvuuksista, heikkouksista ja kehittämistarpeista jatkosuunnitteluun. Osayleiskaavan ilmastovaikutukset on arvioitu yleispiirteisesti ja suuntaa-antavasti huomioiden kaavan toteuttamisen epävarmuudet. Arvioinnin tulosten havainnollistamista ja hyödyntämistä voisi parantaa esimerkiksi kuvaamalla kaavan merkittävimmät ilmastopäästöjä lisäävät ja vähentävät tekijät sekä konkreettiset suositukset jatkosuunnitteluun.

Yhteenveto Uudenmaan liiton lausunnon keskeisistä viesteistä osayleiskaavan jatkovalmistelua varten

- Kaikki kolme osayleiskaavaluonnosvaihtoehtoa ovat hyvin linjassa maakuntakaavan tavoitteiden ja kaavaratkaisun kanssa.
- Kaavaselostuksessa on kuvattu selkeästi, miten osayleiskaavaluonnos toteuttaa sitä ohjaavaa maakuntakaavaa.
- Yhdyskuntarakenteen osalta kaavaratkaisu toteuttaa maakuntakaavan keskeisiä periaatteita: Kaavaluonnoksissa painottuu keskustan tukeminen ja tukeutuminen olevaan yhdyskuntarakenteeseen sitä hyödyntäen ja tehostaen.
- Vaiheistus ja täydennysrakentamisen ensisijaisuus sekä tulevaan kehitykseen liittyvät epävarmuudet tulevat hyvin esiin kaavaselostuksessa. Kaavamääräyksiä voisi vielä kehittää edelleen olevaan rakenteeseen tukeutumista ja vaiheistusta painottaen.
- Liikkumista on tarkasteltu monipuolisesti ja perusteellisesti. Kaavaratkaisu tukee kestävien kulkutapojen aseman vahvistumista, mikä on maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden mukaista. Jatkosuunnittelussa kaavaratkaisua tulee tarkentaa, mikäli Itäradan suunnittelu tarkentuu.
- Yleiskaavan kaupan ratkaisu vaikuttaa perustellulta. Ratkaisu pohjautuu maakuntakaavaan tai ajantasaisiin selvityksiin.
- Maakuntakaava on kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja koskien otettu asianmukaisesti huomioon osayleiskaavatyössä.
- Jatkosuunnittelussa suositellaan tarkemmin tutkimaan ja vahvistamaan viheryhteyksien toteuttamisen edellytyksiä. Osayleiskaava on virkistyksen ja suojelualueiden osalta maakuntakaavan mukainen.
- Yleisiä suunnittelumääräyksiä suositellaan täydennettävän teknisen huollon osalta ja huomioimaan maakuntakaavassa osoitettu Helsingin ja Porvoon välinen runkovesijohto osayleiskaavan jatkosuunnittelussa.
- Jatkosuunnittelussa tulisi harkita Askola-Porvoo 100kV voimajohdon osoittamista ohjeellisena linjauksena yhteystarpeen sijaan.
- Ilmasto on monipuolisesti ja näkyvästi mukana osayleiskaavatyössä. Ilmastonäkökulmien painotusta voisi kuitenkin vielä lisätä kaavan jatkosuunnittelussa esimerkiksi uuden rakentamisen sijoittamisen osalta (ensisijaisuus, vaiheistus) sekä päästöjen vähentämistä edistävien kaavaratkaisujen esiintuonnin osalta.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntija Mariikka Manninen

Täytäntöönpano:

Päättösote: Porvoon kaupunki

Oheismateriaali

Lausunto Porvoon keskeisten kaupunkialueiden OYK luonnos oheismateriaali; MHS 23.2.2026

Maakuntahallitus

23.02.2026

29

VISIO-vaihemaakuntakaavaluonnoksen asettaminen nähtäville

Maakuntahallitus 23.02.2026

40/06.01.01/2026

Tiivistelmä

Innovatiivisen vihreän siirtymän VISIO-vaihemaakuntakaavan luonnos on valmistunut nähtäville asetettavaksi. Se on nimensä mukaisesti vielä keskeneräinen kaava, jonka pohjalta kerätään palautetta, käydään keskustelua esitetyistä ratkaisuista ja täydennetään vaikutusten arviointeja. Seuraavana työvaiheena on laaja vuorovaikutus- ja palautekierros maaliskuuhun. Luonnoksesta saadun palautteen ja uusien arviointien pohjalta lähdetään syksyllä työstämään kaavaehdotusta.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää oikeuttaa toimiston kuuluttamaan kaavaluonnoksen nähtäville sekä lähettämään sen lausunnoille.

Strateginen lähtökohta

Maakuntakaava on lakisääteinen pitkän aikajänteen strateginen suunnitelma, jolla ohjataan maakunnan maankäytön ja toiminnallisen kokonaisuuden kehitystä kohti määriteltyä tavoitetilaa.

Maakuntakaavalla edistetään osaltaan Uudenmaan liiton strategisten linjauksien toteuttamista. VISIO-kaavatyö tukee maakuntaohjelman kaikkia kolmea painopistettä: ympäristöviisautta, innovatiivisuutta ja onnellisuutta. VISIO-kaavatyön rinnalla laaditaan tiiviissä yhteistyössä merialuesuunnitelman päivitystä sekä maakuntaohjelmaa toteuttavia tiekarttoja.

Selostus**Kaavan teemat ja aikataulu**

Maakuntahallitus päätti innovatiivisen vihreän siirtymän vaihemaakuntakaavan (VISIO-kaava) käynnistämisestä 13.05.2024 § 72. Uusi vaihekaava täydentää ja osittain korvaa voimassa olevia maakuntakaavoja.

VISIO-kaava tavoitevuosi on sama 2050 kuin lainvoimaisen Uusimaa-kaavakokonaisuuden. Myös esitystapa pysyy yhtä yleispiirteisenä ja strategisena. Kaava kattaa kaikki Uudenmaan alueen 26 kuntaa.

VISIO-kaavaan on nostettu kuusi käsiteltävää teemaa. Näistä viisi ensimmäistä: energia; logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne; luonto ja hiilensidonta; teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto sekä vesihuolto ja vesivarat olivat mukana kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) kirjatuihin tavoitteisiin ja kaavan

suunnitteluperiaatteissa. Kuudes teema maanpuolustus otettiin mukaan OAS-palautteen ja puolustusvoimien kanssa käytyjen keskustelujen myötä. Uusi teema on sisällytetty mukaan päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS), joka on esityslistan liitteenä.

Kaavan päätavoitteita on kolme: ilmastonmuutokseen vastaaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen, kestävän ja innovatiivisen kilpailukyvyyn vahvistaminen sekä toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen. Jokaiselle näistä on asetettu omia alatavoitteita. Kaavan tavoitteet sisältyvät osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, jonka ensimmäisen version maakuntahallitus päätti hyväksyä nähtäville 24.2.2025 § 20.

OASista käydyn vuorovaikutuksen pohjalta kaava-alue laajennettiin koskemaan myös Östersundomin yleiskaavan aluetta maakuntahallituksen päätöksellä 9.6.2025 § 77. Tavoitteiden ja saadun OAS-palautteen pohjalta määriteltiin kaavaluonnoksen laadintaa ohjaamaan suunnitteluperiaatteet, jotka maakuntahallitus hyväksyi 25.8.2025 § 113.

Kaavaluonnosta on laadittu lähes koko viime vuosi ja nyt se on valmis vuorovaikutukseen ja laajempaan arviointiin. Luonnoksesta kevään aikana saatavan palautteen pohjalta käynnistyy syksyllä ehdotuksen työstäminen. Alueidenkäyttölain uudistuksen aikataulu saattaa vaikuttaa ehdotuksen vuorovaikutukseen, mutta tarkoitus on, että tämä vaihe ajoittuisi vuoden 2027 alkuun. Valmis VISIO-kaava on tarkoitus esittää hyväksyttäväksi maakuntavaltuustolle vuoden 2027 lopussa.

Kaavaluonnoksen sisältö

Kaavaluonnos koostuu oikeusvaikutteisista kaavakartasta sekä merkinnöistä ja määräyksistä. Oikeusvaikutukseton kaavaselostus avaa kaavaratkaisujen sisältöä ja perusteluita. Selostukseen sisältyy myös kaavan vaikutusten arviointi sekä kaavaratkaisuja taustoittavia liitekarttoja ja -aineistoja. Kaava-aineistossa on myös maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmä sekä karttana että merkinnät ja määräykset -koosteena. Molemmat kuvaavat ennakkotietoa voimassa olevien kaavojen yhdistelmästä siinä vaiheessa, kun VISIO-kaava on voimassa.

Aineistoon kuuluu myös taustottavia selvityksiä, joista osa julkaistaan vasta nähtävilläoloon mennessä. Tallinnan tunneliin kytkeytyvä kaavan taustaselvitys ”Rahtiradan ja lentoaseman pohjoispuolen terminaalijärjestelyt sekä varikon suunnittelu maakuntakaavan tarpeisiin” julkaistaan 18.2.2026 kaavan nettisivuilla. Kaavaselostukseen on lueteltu kaikki lähdeaineisto, mitä kaavatyössä on tähän mennessä käytetty. Osa selvityksistä on vielä kesken ja tullaan julkaisemaan nähtävilläolon alkamiseen mennessä.

Lainvoimaiset maakuntakaavat säilyvät pääosin voimassa, mutta VISIO-kaavassa esitetään päivitettäväksi ja kumottavaksi joitakin voimassa olevien kaavojen merkinnöistä. Kokonaan kumottavaksi esitetään mm. kriittiseen infraan liittyviä merkintöjä puolustusvoimien ja vesihuollon osalta. Kriittisen infran kumoamismenettely täsmentyy vielä ehdotusvaiheessa. Nyt luonnosvaiheessa niitä ei tuoda kartalle. Muut kumottavaksi esitettävät merkinnät kootaan nähtävillä oloon mennessä kartalle. Kaikki kokonaan kumoutuvaksi esitettävät merkinnät ja määräykset on esitetty esityslistan liitteessä 6.

VISIO-kaavan tavoitteena on sujuvoittaa vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeiden toteutusta Uudellamaalla. Teollisen tuotannon, kiertotalouden

ja maa-aineshuollon osalta kaava ohjaa näiden elinkeinojen keskittymistä siten, että vihreän siirtymän tavoitteet, tarpeet ja ympäristön reunaehdot huomioidaan. Energian teemassa kaava vastaa yhteiskunnan sähköistymisen ja vihreän siirtymän kasvaviin energiatarpeisiin yhteensovittamalla energiainfrastruktuuria ja -tuotantoa ympäristön ja asutuksen kanssa.

Luonnon ja hiilensidonnallisuuden teemassa kaava vahvistaa luonnon monimuotoisuutta ohjaamalla maankäyttöä siten, että säilytetään luontoympäristöjä, parannetaan luonnon tilaa ja turvataan ekologisia verkostoja. Vesihuollon ja vesivarojen teemassa kaava edistää kasvavan Uudenmaan vesihuollon tulevaisuuden tarpeita, ilmastonmuutoksen ja sään ääri-ilmiöiden vaikutuksien huomiointia sekä kriittisen infran esittämiseen liittyviä uusia näkökulmia.

Logistiikan ja pitkän matkan henkilöliikenteen teemassa kaava ohjaa liikennejärjestelmän kehittämistä turvaten valtakunnallisten ja kansainvälisten matka- ja kuljetusketjujen, kuten Lentoradan ja Itäradan toimivuutta ja huoltovarmuutta sekä edistämällä nykyisen yhdyskuntarakenteen ja liikenneinfran tehokasta hyödyntämistä. Kaavassa varaudutaan myös Tallinnan tunnelin edellyttämiin varikko- ja terminaalitarpeisiin sekä tunnelin edellyttämiin liikenneyhteyksiin (mm. Rahtirataan). Maanpuolustuksen teemassa kaava huomioi muuttuneen turvallisuustilanteen vaikutukset maankäytön suunnitteluun turvaamalla puolustusvoimien toimintojen edellytyksiä kriittisen infran esittämiseen sopivalla yleispiirteisyydellä.

Kaavaluonnoksen vuorovaikutus

Kaavaluonnos asetetaan nähtäville ja lähetetään lausunnoille maaliskuun loppupuolella noin 60 vrk ajaksi. Nähtävilläolon aikana järjestetään yhteensä neljä yleisölle avointa alueellista tilaisuutta paikan päällä eri seuduilla: Länsi-Uudellamaalla, pääkaupunkiseudulla, Keski-Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla. Lisäksi tullaan järjestämään kaksi etätilaisuutta: kutsutilaisuus Teamsissa lausunnonantajille 17.3. ja yleisölle avoin Teams-tilaisuus 19.3. iltapäivä-aikaan. Tilaisuuksista löytyy myöhemmin lisätietoa VISIO-kaavan nettisivuilta.

Kooste kaavaluonnoksesta saadusta palautteesta on tarkoitus tuoda tiedoksi maakuntahallituksen kesäkuun kokoukseen.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- oikeuttaa toimiston lähettämään VISIO-kaavan luonnoksen lausunnoille ja asettamaan sen nähtäville,
- oikeuttaa toimiston viimeistelemään kaava-asiakirjat ennen lausuntokierrosta ja nähtäville asettamista.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola

Asiantuntijat Ilona Mansikka, Elina Ojala ja Heini Peltonen

Liitteet

Liite 9 VISIO-kaavaluonnos, Kaavakartta, MHS 23.2.2026

Liite 10 VISIO-kaavaluonnos, Merkinnät ja määräykset, MHS 23.2.2026

Liite 11 VISIO-kaavaluonnos, Kaavaselostus, MHS 23.2.2026

- Liite 12 VISIO-kaavaluonnos, Liitekartat, MHS 23.2.2026
- Liite 13 VISIO-kaavaluonnos, Liiteaineisto, Ilmastovaikutusten arviointi, MHS 23.2.2026
- Liite 14 VISIO-kaava, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, MHS 23.2.2026

Oheismateriaali

- VISIO-kaavaluonnos, Epävirallinen yhdistelmä, Merkinnät ja määräykset, MHS 23.2.2026
- VISIO-kaavaluonnos, Epävirallinen yhdistelmä, Kartta, MHS 23.2.2026

Maakuntahallitus

23.02.2026

30

Kasvu- ja vientimaakuntien aluekehittämiskeskustelut 2026

Maakuntahallitus 23.02.2026

348/07.00.01.00/2025

Selostus

Alueiden kehittäminen on valtion, maakuntien liittojen, kuntien ja muiden toimijoiden vuorovaikutukseen perustuvaa yhteistyötä, joka perustuu aluekehittämislakiin (756/2021).

Aluekehittämiskeskustelut (ALKE-keskustelut) ovat lakisääteinen valtion ja alueiden välinen vuorovaikutusmenettely, joka perustuu valtioneuvoston [aluekehittämispäätökseen](#), maakuntaohjelmiin ja aluekehityksen tilanne- ja kehityskuvaan. Tavoitteena on edistää yhteistyötä ja vuorovaikutusta alueiden kehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi. Keskusteluissa pyritään valtion ja alueiden yhteisen näkemyksen muodostamiseen alueiden kehittämisen tavoitteista, toimeenpanosta ja toimintaedellytyksistä otettavaksi huomioon eri toimijoiden toiminnan ja talouden suunnittelussa. Alueilla keskusteluihin valmistautumisesta vastaavat maakuntien liitot. ALKE-keskustelujen valmistelua ja toteuttamista koordinoi Työ- ja elinkeinoministeriö.

Vuonna 2026 keskustelut järjestetään vähintään neljän maakunnan yhteisinä Teams-kokouksina. Keskusteluiden kattoteemana on kokonaisturvallisuus. Uusimaa muodostaa Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen kanssa ”kasvu- ja vientimaakuntien” konsortion, jonka keskusteluajankohta on 17.3. klo 9.00–11.00. Uudenmaan liitto toimii maakuntien yhteisen valmistelun koordinaattorina.

Maakuntien yhdessä valmisteleva keskusteluteema on ”kasvu- ja vientimaakunnat kokonaisturvallisuuden edistäjinä”. Keskustelun kärkinä ovat vihreän siirtymän investointien edistäminen, energian riittävyys ja siirrettävyys sekä kilpaillun EU-rahoituksen (Kilpailukykyrahasto, Horisontti, puolustusteollisuuden politiikkaikkunat) saannon vahvistaminen.

Maakuntien yhteisen alkupuheenvuoron pitää Uudenmaan maakuntahallituksen puheenjohtaja Jarno Limnell. Muita Uudenmaan osallistujia keskusteluun ovat maakuntajohtaja Tuija Telén, aluekehitysjohtaja Eero Venäläinen sekä Uudenmaan Elinvoimakeskuksesta yksikön päällikkö Jaakko Pesola.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi kasvu- ja vientimaakuntien ALKE-keskusteluteemat vuoden 2026 ALKE-keskusteluihin.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Outi Ervasti